

Datum 2018-10-03
Diarienummer 1156/18

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Göteborgs Stads yttrande över remissen Att bryta ett våldsamt beteende – återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld (SOU 2018:37)

Göteborgs Stad anser att förslagen bör tillstyrkas med hänsyn taget till synpunkterna nedan.

Anmälningarna om våld mot närstående har ökat vilket antas bero på att anmälningsbenägenheten ökat. Trots det bedöms mörkertalet vara stort. Många barn bevittnar våld mellan närstående eller blir själva utsatta för våld av närstående. Våldets konsekvenser är allvarliga och långsiktiga och bidrar till psykisk ohälsa. De direkta och indirekta samhällsekonomiska kostnaderna uppskattas vara avsevärda. Det är nödvändigt att utveckla och systematisera arbetet för att förebygga våld och ge relevant stöd till våldsutsatta. Göteborgs Stad anser att barnperspektivet kunde varit mer uttalat i utredningen och dess förslag.

Begreppet ”mäns våld mot kvinnor” problematiserar det manliga våldet i tvåkönade relationer. Detta riskerar att osynliggöra både utsatta som inte är kvinnor likväl som utövare av andra kön än män. Våldet som utövas av män i binära relationer riskerar ses som mer allvarligt än annat våld i nära relation.

Nya åtaganden för socialtjänsten

Att socialtjänstens ansvar för insatser till våldsutövare förtydligas i socialtjänstlagen är positivt. 5 kap. 11 § i socialtjänstlagen tillförs ett nytt stycke med en skyldighet att verka för att den som utövar våld eller andra övergrepp mot närstående får stöd och hjälp att förändra sitt beteende. 2 kap. 7§ socialtjänstlagen om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens gemensamma ansvar för individuell plan föreslås kompletteras med att även

Kriminalvården ska samverka i upprättandet av individuell plan för den som har behov av det. Ansvaret för samordnad individuell plan för våldsutövare är, liksom förtydligandet rörande insatserna, nya uppgifter för socialtjänsten. Med ett ökat fokus och tydligare uppdrag följer också resursbehov som är svåra att förutse. Det kan finnas risk för att våldsutsattas behov av stöd och skydd nedprioriteras då behoven för dem som utsätter närstående för våld likställs med de behov personer som utsätts för våld har.

Utveckling av nya arbetssätt och metoder

Behovet av att utveckla metoder för att bryta våldsamt beteende är stort. Utredningens förslag om utökat ansvar för insatser föreslås träda ikraft 1 januari 2020. Det finns idag få effektutvärderade behandlingsmetoder att erbjuda. Centrum för samordning och kunskapsutveckling kan svårligen hinna utvärdera och godkänna behandlingsmetoder inom den givna tidsramen för socialtjänstens utökade ansvar. Göteborgs Stad ser att detta kan bli ett hinder.

I Göteborg har Utvägs boende erbjudit insatsen tillfälligt boende för våldsutövare sedan 2010 och har från 2016 75% beläggning. Insatsen är frivillig och kan ges under förutsättning att den som utövat våld deltar i behandling. Det måste alltid göras en bedömning av om det är säkert för den som utsatts för våld och eventuella barn att bo kvar. Stadens egen utvärdering tyder på att verksamheten är framgångsrik.

Flera av utredningens förslag om insatser, metoder, gränsdragningar och samverkan föreslås närmare utredas och regleras i föreskrifter och överenskommelser. Först när dessa blir kända klarläggs kraven och vilken kostnadsnivå det blir på socialtjänstens insatser framöver. Göteborgs Stad anser utifrån ovanstående att det finns en risk att de resurser som tillförs inte kommer att motsvara kommunernas faktiska kostnader för att genomföra föreslagna åtgärder.

Utökad samverkan med polisen

Den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 18 b § i offentlighets- och sekretesslagen och tillägget i 12 kap. 10 § socialtjänstlagen innebär att personal inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården under vissa förutsättningar ska få lämna uppgifter till polisen om enskild i syfte att förebygga allvarligare vålds-, frids- eller sexualbrott. För att i större utsträckning kunna få till stånd tidiga insatser och på så sätt förebygga våld är det positivt att socialtjänsten under givna förutsättningar ska kunna lämna uppgifter till polisen. För att bestämmelsen ska få avsedd effekt måste polisen ha kompetens och resurser att vidta relevanta åtgärder. I författningskommentaren ger utredningen viss vägledning till hur

bestämmelsen är avsedd att tillämpas. Utifrån bestämmelsens konstruktion och dess förhållande till nu gällande sekretessbrytande bestämmelser kan det komma att uppstå gränsdragningsproblem t.ex. i en situation när det både finns misstanke om redan begången brottslighet och också en misstanke om risk för fortsatt sådan brottslighet som träffas av den föreslagna bestämmelsen. En ytterligare aspekt, som också lyfts fram i utredningen, är att det finns risk för att tillämpningen i praktiken blir mer restriktiv än vad lagstiftaren avsett. Detta eftersom sekretesslagstiftningen inte sällan upplevs som komplicerad. Förslaget att Centrum för samordning och kunskapsstöd får i uppdrag att ta fram verksamhetsspecifika riktlinjer för informationsutbyte inom ramen för gällande sekretessreglering är viktigt utifrån båda dessa perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen föreslår att de återfallsförebyggande insatser som socialtjänsten får ansvar för ska ersättas enligt finansieringsprincipen och beräknar kostnaderna till 50 miljoner kronor. Samordnad individuell plan (SIP) ingår enligt utredningen redan i socialtjänstens ansvar och föreslås därmed inte omfattas av finansieringsprincipen.

Det råder brist på utvärderade behandlingsmetoder och andra former av insatser för det återfallsförebyggande arbetet. Socialstyrelsen föreslås få i uppdrag att ta fram och godkänna metoder samt utge rekommendationer för arbetet. Det gör det svårt att uppskatta kommunens kostnader för det arbetet. Det är Göteborgs Stads uppfattning att för att förslagen ska kunna genomföras krävs en resursförstärkning som gör det möjligt för socialtjänsten att ta det utökade ansvaret. Den finansieringsmodell som finns i förslaget tar inte tillräcklig hänsyn till omfattningen av det utökade ansvaret.

Göteborgs Stad anser att de föreslagna åtagandena rörande SIP för våldsutövare är ett nytt ansvar och bör därmed finansieras. Liksom Sveriges kommuner och landsting uppskattar Göteborgs Stad att fler personer med våldsamt beteende kommer beröras och att kostnaden för insats per timma är högre än utredningens beräkning. För Göteborgs Stad bedöms kostnaderna för insatser inklusive SIP bli cirka 16 miljoner kronor.

Göteborg den 3 oktober 2018

GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Ann-Sofie Hermansson

Mathias Sköld